

Ünite

10

XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti

Hangi
KPSS?

Hangi Kavramlar Bilinmeli?

Alsos-Loren: Almanya ile Fransa arasındaki değerli kömür madenidir.

Anzak: Avustralya ve Yeni Zelanda'dan oluşan askerî birliktir.

Âyan Meclisi: Üyelerini padişahın seçtiği ömür boyu görev yapan, milletvekillerinden oluşan meclistir.

Bolşevik: Rusya'da Lenin önderliğinde başlayan Sosyalist harekettir.

Darüleytam: Balkan Savaşları sırasında yetim kalan kişiler için açılmış kurumdur.

Dikey Hareketlilik: Yönetici olmayan kişilerin yönetici olmasıdır.

Elviye-i Selase: Kars, Ardahan ve Batum'dan oluşan 3 ildir.

Goben-Breslov: Osmanlının I. Dünya Savaşı'na girmesine neden olan Alman gemileridir.

Hareket Ordusu: 31 Mart Vakası'nda Selânik'ten gelen isyanı bastıran ordudur.

Mebusan Meclisi: Üyelerini halkın seçtiği meclistir.

Megola Armania: Büyük Ermenistan fikridir.

Megola İdea: Büyük Yunanistan fikridir.

Mutlak Monarşi: Padişahın tek başına yönetimde olduğu sistemdir.

Vilayet-i Sitte: Bitlis, Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Elâzığ ve Van'dan oluşan 6 ildir.

Yatay Hareketlilik: Kişilerin bir bölgeden başka bölgeye göç etmesi olayıdır.

Yellow Book: 1. Dünya Savaşı sırasında Lenin'in tüm gizli antlaşmaları kamu oyuna duyurduğu belgedir.

II. MEŞRUTİYET'İN İLANI

Dikkat Edilmeli

II. Meşrutiyet, II. Abdülhamit Dönemi'nde İttihat ve Terakki Cemiyetinin katkılarıyla ilan edildi.

İlan sebepleri:

- Osmanlının dağılmasını engellemek
- Azınlık isyanlarını engellemek
- Avrupa devletlerinin Osmanlının iç işlerine karışmasını engellemek
- Dış etken olarak ise Reval Görüşmeleridir.

Yönetim	
Padişah + Meclis	
Âyan Meclisi	Meclis-i Mebusan
Padişah tarafından süresiz olarak atanırlar.	Halk tarafından 4 yılda bir seçilirler.

Reval Görüşmeleri

- İngiltere ve Rusya birlikte Osmanlıyı paylaşma planı yaptılar.
- Bu paylaşım planından haberdar olan Enver Bey ve Niyazi Bey Makedonya'da isyan çıkarttı.

Sonucunda II. Abdülhamit meşrutiyeti ilan etmek zorunda kaldı.

Dikkat Edilmeli

Meşrutiyet'in ilanı bir süre İyd-i Millî Bayramı olarak kutlandı.

1909 Kanun-i Esasi Değişiklikleri:

- Padişahın meclisi açma ve kapama yetkisi sınırlandırıldı.
- Padişahın sürgün ve sansür yetkisi kaldırıldı.
- Hükûmet meclise karşı sorumlu tutuldu.
- Parti ve dernek kurmak yasallaştı.

II. Meşrutiyet Dönemi'nde Partiler

- İttihat ve Terakki Fırkası
- İttihad-ı Muhammediye Fırkası
- Federakaran-ı Millet Fırkası
- Ahrar Fırkası
- Osmanlı Sosyalist Fırkası
- Osmanlı Demokrasi Fırkası
- Mutedil Hürriyetperveran Fırkası
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası

31 MART VAKASI

- Türk siyasi tarihinde rejime karşı çıkarılan ilk isyandır.
- Eski rejime dönme isteği vardır. (Mutlak monarşi)

İsyanı kışkırtanlar:

- İngilizler
- Ahrar Fırkası
- Medrese öğrencileri
- Ordu içindeki avcı taburları
- Volkan ve Serbesti gazeteleri

Olayların gelişimi:

- Serbesti gazetesinin yazarlarından “Hasan Fehmi”nin öldürülmesiyle isyan başlar.
- II. Abdülhamit isyanı bastırmakta isteksiz davranır.
- Bu yüzden Selânik’ten yola çıkan İttihat ve Terakki Cemiyetine bağlı Hareket Ordusu isyanı bastırır.
- Ordunun başında Mahmut Şevket Paşa vardır ve ordunun Kurmay Yüzbaşısı Mustafa Kemal’dir.

Sonucunda:

- II. Abdülhamit meclis kararıyla tahttan indirildi. Yerine V. Mehmet Reşat geldi.
- Ahrar Fırkası kapatıldı.
- Volkan ve Serbesti gazeteleri kapatıldı.

Dikkat Edilmeli

- 31 Mart Vakası, cumhuriyet tarihinde Şeyh Sait ve Menemen Olayı’na benzer.
- Mustafa Kemal tarih sahnesinde ilk kez 31 Mart Vakası’nda görülmüştür

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ DIŞ GELİŞMELER (1908-1918)

↓ Girit, Yunanistan tarafından işgal edildi.	↓ Bosna, Avusturya tarafından işgal edildi.	↓ Bulgaristan bağımsızlığını ilan etti.
--	---	---

TRABLUSGARP SAVAŞI

Savaşın Nedenleri:

- İtalya’nın ham madde ve pazar arayışı
- İtalya’nın bölgeye yakınlığı
- İtalya’nın Habeşistan yenilgisinin intikamını almak istemesi
- Avrupalı devletlerin de işgale onay vermesi

Savaşın Gelişimi:

- İtalya bölgeye asker çıkardı fakat Osmanlı bölgeye asker gönderemedi.
- Kara yolu ile asker gönderememesinin sebebi Mısır’ın İngilizler tarafından işgal edilmiş olmasıdır.
- Deniz yolu ile asker gönderilememesinin sebebi ise donanmanın yetersizliğidir.
- Ali Fethi Bey, Enver Bey, Nuri Bey, Neşet Bey, Mustafa Kemal gibi gönüllü subaylar bölgeye gittiler.

Dikkat Edilmeli

Gönüllü subayların organizatörü: Kuşçubaşı Eşref’tir.

Bölgeye giden gönüllü subaylardan,

Enver Bey Bingazi’ye Kuyumcu Hamdi takma adıyla gitti.

Mustafa Kemal Derne ve Tobruk’a Gazeteci Şerif Bey adıyla gitti.

İtalya Osmanlıya savaşa zorlamak için:

- Rodos ve On İki Ada’ya işgal etti.
- Boğazları ablukaya aldı.
- Beyrut Limanı’ndaki Osmanlı filosuna saldırdı.
- Ege’ye donanma gönderdi.

Savaşın Sonuçları:

- Osmanlı Devleti **Uşi Antlaşması’nı** imzalamak zorunda kaldı.
- Trablusgarp ve Bingazi İtalya’ya verildi. (Kuzey Afrika’daki son toprak parçası kaybedildi. Osmanlı üç kitada da toprağı olan devlet özelliğini yitirdi.)
- Rodos ve On İki Ada geçici olarak İtalya’ya verildi.
- Trablusgarp halkı dinî yönden halifeye bağlı kaldı.

- Trablusgarp'ın Duyun-u Umumiye'ye olan borçlarını İtalyaya ödeyecek.
- Kapitülasyonların kaldırılması konusunda İtalya, Osmanlıya yardım edecek.

Dikkat Edilmeli

- Rusya, İtalya'nın yayılmasını, **Racconagi Antlaşması** ile serbest bırakmıştır.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı verdiği ilk savaş Trablusgarp Savaşı'dır.
- Dünya tarihinde ilk uçak Trablusgarp Savaşı'nda kullanıldı.

BALKAN SAVAŞLARI

I. BALKAN SAVAŞI

Nedenleri	Osmanlı Tüm Cephelerde Kaybetme Nedenleri	Sonuçları
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Temel sebep Osmanlıyı Balkanlardan atmak ▪ Rusya'nın Panslavizm politikasıyla Balkan uluslarını Osmanlıya karşı kışkırtması 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orduya siyaset karıştı. (Alaylı-mektepli çekişmesi) ▪ Savaş öncesi orduların terhis edilmiş olması ▪ Arap Yarımadası'ndaki Vahhabi isyanına ordu gönderilmesi. ▪ Ulaşım, teçhisat, haberleşme eksiklikleri 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Londra Antlaşması imzalandı. <ul style="list-style-type: none"> - Sınır Midye-Enez hattına çekildi. - Doğu Trakya (Edirne-Kırklareli) kaybedildi.

Dikkat Edilmeli

- I. Balkan savaşında Osmanlı Devleti, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan ve Karadağ'a karşı savaşmıştır.
- Karadağ'ın Osmanlıya saldırmasıyla savaş başlamıştır.
- **Sopalı Seçimler:** 1912 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin zorbalık yaptığı seçimlerdir.
- **Halaskar-ı Zabitan:** Hürriyet ve İtilaf'ın silahlı koludur.

I. ve II. Balkan Savaşı Arasındaki Olaylar

Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti.

- Osmanlıdan ayrılan son toprak parçasıdır.

Dikkat Edilmeli

İlk isyan: Sırpalar

İlk bağımsızlık: Yunanlar

Son bağımsızlık: Arnavutluk

Bab-ı Ali Baskını

I. Balkan Savaşı'ndaki toprak kayıplarını bahane eden İttihat ve Terakki Fırkası hükûmet darbesi gerçekleştirdi. Bab-ı Ali Baskını ile 3 Paşalar Dönemi başlamıştır. (3 Paşalar: Talat, Enver, Cemal)

Dikkat Edilmeli

- Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Bu cemiyeti İstanbul'a gelince İttihat ve Terakki Cemiyeti ile birleştirdi. Fakat Bab-ı Ali Baskını'yla ordunun siyasete karışmasını uygun bulmayan Mustafa Kemal İttihat ve Terakki'den ayrıldı.
- Bab-ı Ali Baskını ile devrilen hükûmet **Kamil Paşa Hükûmeti**'dir. Yerine gelen hükûmet ise **Mahmut Şevket Paşa Hükûmeti**dir.

II. BALKAN SAVAŞI

Nedenleri:

- Londra Antlaşması'nda Bulgaristan'ın fazla toprak alması.

Sonuçları:

- **Bükreş Antlaşması** imzalandı.
  - Osmanlıdan aldıkları toprakları kendi aralarında tekrar paylaştılar.

Dikkat Edilmeli

- Romanya I. Balkan Savaşı'na katılmamıştır. Çünkü Osmanlı Devleti ile sınırı yoktur.
- Romanya II. Balkan Savaşı'na katıldı. Çünkü Bulgaristan ile sınır meselesi vardı.

Savaş Sonrası

Bulgaristan ile **İstanbul Antlaşması** imzalandı.

- Doğu Trakya (Edirne, Kırklareli, Dimetoka) geri alındı.
- Sınır Meriç Nehri oldu.

Yunanistan ile **Atina Antlaşması** imzalandı.

- Ege Adaları, Girit, Yanya, Selânik, Makedonya, Batı Trakya kaybedildi.

Balkan Savaşlarının Genel Sonuçları

- Osmanlı sınırları daraldı.
- Osmanlı genel nüfusu azaldı.
- Balkanlardaki Türkler Anadolu'ya göç ettiler.
- Dikey ve yatay hareketlilik yaşandı.
- Günümüz Balkanlar Türk azınlık meselesi ortaya çıktı.
- Kıta sahanlığı sorunu ortaya çıktı.
- Osmanlıcılık çöktü, Türkçülük önem kazandı.
- Darüleytam kuruldu.
- Osmanlı Devleti Almanya'ya yakınlaştı.

Balkan Savaşları Sonucunda Unvan Alan Askerler

Hamidiye Kahramanı
Rauf Orbay

Edirne Fatihi
Enver Paşa

Edirne Müdaafi
Deli Şükrü Paşa

I. DÜNYA SAVAŞI

Genel Nedenler

- Milliyetçilik
- Sömürgecilik
- Bloklamalar
- Silahlanma yarışı
- Ham madde ve pazar arayışı

Özel Nedenler

- Rusya'nın Panslavizm politikası
- Almanya Fransa arasındaki Alsace Loren meselesi
- Almanya'nın Pangermenizm politikası
- İtalya'nın Akdeniz'e egemen olma düşüncesi

Savaş Başında Osmanlı'nın Tutumu

- Tarafsız davrandı.
- Boğazları kapattı.
- Kapitülasyonları tek taraflı kaldırdı.

Almanya'nın Osmanlı'yı Savaşa Çekmek İstemesinin Nedenleri

- Jeopolitik konumu
- Osmanlıdaki petrol gücünden faydalanmak
- Osmanlıdaki insan gücünden faydalanmak
- Halifenin gücünden faydalanmak

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girme Nedenleri:

- Kaybettiği toprakları geri almak
- Kapitülasyonlardan kurtulmak
- Düyun-u Umumiye'den kurtulmak
- İttihatçıların Alman hayranlığı
- Enver Paşa'nın Pantürkizm (Turancılık) politikası
- Osmanlı'nın siyasi yalnızlıktan kurtulma isteği
- Almanya'nın savaşı kazanacağı düşüncesi

Dikkat Edilmeli

- Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesinde sömürge elde etme düşüncesi yoktur.
- Alman gemileri olan Goben ve Breslav'un isimleri Yavuz ve Midilli gemisi olarak değiştirildi. Bu gemiler Rusya'nın Odessa ve Sivastopal limanlarını bombaladılar. Böylece Osmanlı kendisini savaşın içinde buldu.

I. DÜNYA SAVAŞI'NDA CEPHELER

Taarruz Cepheleeri	Savunma Cepheleeri	Yardım Cepheleeri
- Kafkas - Kanal	- Çanakkale - Irak - Suriye-Filistin - Hicaz-Yemen	Galiçya Makendonya Romanya

TAARRUZ CEPHELERİ

Kafkas (Doğu) Cephesi

- Osmanlının ilk cephesidir.
- Osmanlının toprak kazandığı tek cephe.
- Bu cepheyi açma sebepleri:
  - _ Enver Bey'in Turancılık fikri
  - _ Kars, Ardahan, Batum'u geri almak
  - _ Rusya'nın Güney'e inmesini engellemek
  - _ Almanların Bakü petrolerini ele geçirmek için Osmanlı'yı kışkırtması
- 16. Kolordu Komutanı olan Mustafa Kemal Muş ve Bitlis'i Ruslardan geri almıştır ve ona "Altın Kılıç Madalyası" verilmiştir.
- Ermenilerin Ruslarla iş birliği yapmaları üzerine Tehcir Kanunu (Sevk ve İskan) çıkarıldı ve zorunlu göçe tabi tutuldular.
- Sarıkamış Faciası yaşandı.
- Elâzığ'ın doğusu elimizden tam çıkmışken Rusya'da Lenin önderliğinde Bolşevik İhtilali çıktı. Çarlık Rusya yıkıldı. SSCB kuruldu. Bunun sonucunda:
  - _ Sovyet Rusya, Elviye-i Selase'yi geri verdi.
  - _ Brest Litovsk Antlaşması ile savaştan çekildi.
  - _ Gizli antlaşmaları Yellow Book (Sarı Kitap) ile duyurdu.

Kanal Cephesi

- Almanya'nın isteği üzerine bu cephe açıldı.
- Cemal Paşa komutasındaki ordu başarılı olamadı.
- Arap halkı Osmanlı'yı desteklemedi. İngilizlerle iş birliği yaptılar. Bu durum ümmetçilik fikir akımının önemini kaybettiğini, Arap milliyetçiliği fikrinin önem kazandığını gösterir.

SAVUNMA CEPHELERİ

Suriye-Filistin Cephesi

- Kanal Cephesi'nin devamı niteliğindedir.
- İngiltere Kudüs ve Filistin'i işgal etmiştir. İngilizlerin devlet kurma vaadiyle kandırdığı Arap kabileleri de Osmanlı'ya karşı savaşmıştır.

Balfaur Deklarasyonu (1917): İngilizler bu bildiriyle bütün dünya Yahudilerini Filistin'e yerleşmeye çağırdı.

- Mustafa Kemal, bu cephede Alman General Liman Von Sanders komutasında 7. Ordu Komutanı'ydı.
- Mustafa Kemal, Halep'te başarılı savunma savaşları yapmıştır.
- Mustafa Kemal, bu cephedeyken Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandı.
- Mustafa Kemal, bu cephedeyken velihaht Vahdettin ile Almanya'ya gitmiştir.

Irak Cephesi

- Cephenin açılmasında,
  - _ İngilizlerin Musul-Kerkük ve Abadan petrollerine sahip olmak istemeleri
  - _ İngilizlerin Hint deniz yolunun güvenliğini sağlamak istemeleri
  - _ İngilizlerin Kuzey'den Rusya'ya yardım ulaştırma düşünceleri etkili oldu.
- Osmanlı Devleti Kut'ül Amare ve Selman-ı Pakt bölgelerinde başarılı olsa da İngilizler Bağdat'ı ele geçirdi.

Dikkat Edilmeli

Kut'ül Amare Kahramanı: Halil Paşa

ÇANAKKALE CEPHESİ

- İngilizler, Fransızlar ve Anzaklar, Osmanlı Devleti'ne karşı savaşmıştır.

Cephenin açılmasında,

- _ İstanbul ve Boğazları alarak Osmanlı'yı saf dışı bırakmak
- _ Rusya'ya askerî ve ekonomik yardım götürmek
- _ Savaşı kısa sürede bitirmek
- _ Balkan uluslarını savaşa çekmek
- Denizde 1915'te Seddülbahir ve Kumkale zaferleriyle sonuçlandı.
- Karada ise Arıburnu, Anafartalar, Conkbayırı, Kireçtepe, Çimentepe zaferleriyle sonuçlandı.
- 19. Tümen Komutanı Mustafa Kemal, Conkbayırı'nda "Size ben taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum." demiştir.

Cephenin sonuçları:

- Dünya Savaşı uzadı.
- Rusya'ya yardım gönderilemedi. Sonraki süreçte Rusya'da Bolşevik İhtilali çıktı.
- İngiltere ve Fransa itibar kaybetti.
- Millî Mücadele ruhu doğdu.
- Bulgaristan İttifak blokunda yer aldı.

Dikkat Edilmeli

- Bulgaristan'ın Osmanlı'nın yanında savaşa katılmasıyla Almanya ile Osmanlı arasında kara bağlantısı sağlanmış oldu.

- Osmanlı'nın zaferi ile sonuçlanan tek cephedir.
- Mustafa Kemal'in ordugâhını kurduğu yere **Kemal Yeri** denir.
- Seyit Onbaşı'nın kaldırdığı top mermisinin ateşlenmesi sonucunda bu mermi İngiliz savaş gemisi Ocean'a isabet etmiştir. Nusret Mayın Gemisi'nin denizden döşediği mayınlar, düşman kuvvetlerinin Çanakkale'yi geçmesini engellemiştir.

Dikkat Edilmeli

**18 Mart
Kahramanı**

Cevat Çobanlı

**Anafartalar
Kahramanı**

Mustafa Kemal

**Alçitepe
Kahramanı**

Kazım Karabekir

Hicaz-Yemen Cephesi

- Kutsal yerler sorunu nedeniyle cephe açılmıştır.
- Mc Mahon Antlaşması'yla Hicaz Emiri Şerif Hüseyin savaş sonrası kendisine vaadeliden Arap imparatorluğu karşılığında İngiltere'nin yanında yer almıştır.

Fahrettin Paşa	Medine Müdaafi
	Çöl Kapları
	Çekirge Bildirisi

Yardımcı Cepheleri	Galiçya Cephesi Ruslara karşı savaşıldı.
	Makedonya Cephesi Sırlar + Fransızlara karşı savaşıldı.
	Romanya Cephesi Romen + Ruslara karşı savaşıldı.

Dikkat Edilmeli

- Savaş'tan ilk çekilen devlet: **Japonya**
- Taraf değiştiren devlet: **İtalya** (Londra Antlaşması'yla)
- Savaşa son katılan ittifak: **Bulgaristan**
- Savaşa son katılan itilaf: **Yunanistan**
- Savaşı uzatan devlet: **Osmanlı**
- Savaşı kısaltan devlet: **ABD** (Wilson İlkeleriyle)
- Savaş'tan en kârlı çıkan devlet: **İngiltere**

GİZLİ ANTLAŞMALAR

İstanbul-Boğazlar Antlaşması	İlk gizli antlaşmadır. İstanbul ve Boğazlar Rusya'ya verildi.
Londra Antlaşması	On iki Ada, Antalya ve çevresi İtalya'ya verildi.
Sykes-Picot Antlaşması	İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu paylaştı. Musul hariç Irak İngiltere'ye, Suriye'nin doğusu ve Ürdün Fransa'ya verildi.
Mac Mahon Anlaşması	İngiliz valisi Mac Mahon ile Hicaz Emiri Şerif Hüseyin arasında bağımsız Arap imparatorluğu karşılığında antlaşma yapıldı.
Petrograd Antlaşması	Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Rusya'ya verildi.
St. Jean de Maurienne Antlaşması	İzmir ve çevresi İtalya'ya verildi.

Wilson İlkeleri

- Galip devletler yenilen devletlerden tazminat ve toprak istemeyecek.
- Dünya barışı için uluslararası bir örgüt kurulacak. (Milletler Cemiyeti = Cemiyet-i Akvam)
- Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi kaderini belirleyecek.
- Sömürgecilik olmayacak.
- Boğazlar dünya ticaretine açık olacak. (Egemenlik hakkımızı zedeliyor.)
- Almanya Alsas-Loren'i Fransa'ya bırakacak.
- Almanya'nın egemenlik sahasında Polonya Devleti kurulacak.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI			
Padişah IV. Mehmet (Vahdettin)	Yer Limni Adası Mondros Limanı Agemennon Zirhlisi	İmzalanma nedeni - Wilson İlkelerine duyulan güven - Müttefiklerin savaştan çekilmesi	Hükûmet Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti
Taraflar			
İngiltere (Amiral Calthorpe) x Osmanlı (Rauf Orbay)			

Mondros 7. Madde	Mondros 24. Madde
İtilaf devletleri, güvenliklerini tehdit eden yerleri işgal edebilir.	Vilayet-i Sitte'de herhangi bir karışıklık çıkarsa bölge işgal edilebilir.
 Dikkat Edilmeli	 Dikkat Edilmeli
Ülke işgale tamamen açık hâle geldi.	Bölgede Ermeni devleti kurma amaçlı madde.

Vilayet-i Sitte: Bitlis, Erzurum, Van, Sivas, Diyarbakır ve Elâziğ (Harput)

- Tüm ordular terhis edilecek.
- Tüm demir yolları İtilaf Devletlerinin denetimine bırakılacak.
- Tüm haberleşme araçları İtilaf Devletlerinin denetimine bırakılacak.
- İtilaf Devletlerinin tüm esirleri karşılıksız serbest bırakılacak.

Osmanlı'nın Son Buluşu		
Filen	Hukuken	Resmen
Mondros Ateşkes Antlaşması	Mudanya Mütarekesi	Saltanatın Kaldırılması

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan Sonra İlk İşgaller		
İngiltere	Fransa	İtalya
Musul-Batum-Urfa-Kars-Antep-Çanakkale-Maraş-Eskişehir-Samsun-Bilecik-Merzifon	Adana-Zonguldak-Hatay-İskenderun-Dört Yol-Bursa	Antalya-Marmaris-Fethiye-Konya

 Dikkat Edilmeli	İlk işgal: Musul Anadolu'da ilk işgal: İskenderun Batı'da ilk işgal: Ayvalık
---	---

Paris Barış Konferansı

- Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle imzalanacak olan barış antlaşmalarının hükümlerini belirlemek için toplandı.
- Osmanlı Devleti hariç diğer devletlerle imzalanacak olan barış anlaşmalarının içeriği belirlendi.

Ateşkes Antlaşmaları	Barış Antlaşmaları
Bulgaristan → Selânik Osmanlı → Mondros Avusturya → Villa Gusti Almanya → Rethandes	Bulgaristan → Nöyyi Osmanlı → Sevr Avusturya → St. Jermen Almanya → Versay Macaristan → Trannon

- İzmir ve çevresi İtalya'dan alınıp Yunanistan'a verildi. (İtilaf Devletleri arasındaki ilk görüş ayrılığıdır.)
- Yunanlılar konferans sonucunda İzmir'i işgal etti.
- Manda ve himaye fikri ortaya atıldı.
- Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu. (İsviçre-Cenevre)

Dikkat Edilmeli

Sevr Antlaşması'nın içeriği **San Remo Konferansı**'nda belirlenmiştir.

İzmir'in İşgali (15 Mayıs 1919)

- İzmir'de ilk kurşun Hasan Tahsin'e sıkılmıştır. Hasan Tahsin'in gerçek adı Osman Nevres'tir. Hukuk-u Beşer gazetesinin başyazarıdır. Süleyman Fethi Bey "Yaşasın Venizelos" demediği için şehit edildi.
- ABD İzmir'e heyet yolladı ve rapor hazırlanmasını istedi.
  - **Amiral Bristol Raporu:** Türklerin haklılığını dünyaya duyuran ilk uluslararası belgedir.
  - İşgal karşısında önce İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kuruldu. Daha sonra Kuvayimillie birlikleri oluşturuldu.

İzmir'in İşgaline Karşı Tepkiler

İzmir'de Maşatlık Mitingi	İstanbul'da Fatih Mitingi-Sultan Ahmet Mitingi (Kara Çarşaflılar)
---------------------------	---

KUVAYİMİLLİYE

Özellikleri	Kaldırılma Nedeni
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Düzensiz, disiplinsiz milis güçlerdir. ▪ Gayrinizami mücadele etmişlerdir. ▪ İşgalleri yavaşlatmışlardır. ▪ Türk köylerini azınlık çetelerine karşı korumuşlardır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İşgalleri tamamen durduramamaları ▪ İhtiyaçlarını halktan zorla toplamaları ▪ Suçluları kendi usullerine göre cezalandırmaları ▪ Disiplinsiz olmaları ve TBMM'nin otoritesi altına girmek istememeleri

CEMİYETLER

Yararlı Cemiyetler	Zararlı Cemiyetler	
	Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler	Millî Varlığa Düşman Cemiyetler
<p>Kars İslam Şurası: Mondros'tan sonra kurulan ilk yararlı cemiyettir. Cenub-ı Garbi, Kars Hükûmeti'ni kurmuştur.</p> <p>Trakya Paşaeli Cemiyeti: Başında Cafer Tayyar Bey vardır. Edirne ve Lüleburgaz kongrelerinin toplanmasında etkili olmuştur. Yunan tehlikesine karşı mücadele etmiştir.</p> <p>İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: İsmi sonradan İzmir Redd-i İlhak olarak değiştirmiştir.</p> <p>İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti: Yunan tehlikesine karşı mücadele etmişlerdir. Balıkesir ve Alaşehir Kongrelerinin toplanmasında etkili olmuşlardır.</p> <p>Trabzon Muhafazaa-i Hukuk Cemiyeti: Rum ve Ermeni tehlikesine karşı mücadele etmiştir. Pontus Rum devletinin kurulmasına engel olmaya çalışmıştır.</p> <p>Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Şark Vilayetleri): En etkili cemiyettir. Ermeni tehlikesine karşı mücadele etmişlerdir. Erzurum Kongresi'nin toplanmasında etkili olmuştur. Le Pays, Hadisat ve Albayrak gazetelerinin çıkmasında etkili olmuştur.</p> <p>Kilikyalılar Cemiyeti: Başında Ali Fuat Paşa vardır. Adana çevresinde kurulmuştur. Pozantı Kongresi'nin toplanmasında etkili olmuştur.</p> <p>Millî Kongre Cemiyeti: Kurucusu Dr. Esat Işık'tır. Millî Mücadeleye basın yayın ile destek vermiştir. "Kuvayimillîye" teriminden ilk kez bahsedilmiştir.</p> <p>Mim Mim Cemiyeti: İstihbarat sağlamıştır. İstanbul'dan Anadolu'ya silah nakli yapmıştır.</p> <p>Gizli Karakol Cemiyeti: İstanbul'dan Anadolu'ya silah taşımıştır.</p> <p>Anadolu Kadınları: Sivas'ta Melek Hanım önderliğinde açılmıştır.</p> <p>Asri Kadınlar Cemiyeti: İstanbul'da Sabahat Hanım önderliğinde açılmıştır.</p>	<p>Etnik-i Eteryay Cemiyeti ve Mavri Mira Cemiyeti: Bizans'ı tekrar kurma çabası içindeydiler. (Megola İdea)</p> <p>Kardos Cemiyeti: Rum Göçmenler Komisyonu</p> <p>Pontus Rum Cemiyeti: Merzifon Amerikan Koleji'nde gizli kuruldu. Trabzon Rum İmparatorluğunu kurmaya çalıştılar.</p> <p>Hınçak Cemiyeti ve Taşnak Cemiyeti Büyük Ermenistan devletini kurma çabası içindeydiler. (Magola Armania)</p> <p>Ermeni İntikam Alayı: Adana'da Fransızların yardımıyla kuruldu.</p> <p>Alyans-İsrailit Cemiyeti ve Maccabi Cemiyeti: Büyük İsrail devletini kurma çabası içindeydiler. Filistin'den toprak istiyorlar.</p> <p style="text-align: center;"> Dikkat Edilmeli</p> <p style="text-align: center;">Bu cemiyetler Mondros'un 7. maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla fiili faaliyetlerde bulunmuştur.</p>	<p>Kürt Teali Cemiyeti: Amaçları Kürt devleti kurmaktır.</p> <p>İslam Teali Cemiyeti: Halifeye bağlıdırlar. Bu cemiyeti müderrisler kurmuştur.</p> <p>Sulh ve Selameti Osmaniye Cemiyeti: Padişaha bağlıdırlar. Osmanlı Devleti'ni yeniden canlandırmak istemişlerdir.</p> <p>Osmanlı Nigehban Cemiyeti: Emekli askerler tarafından kurulmuşlardır.</p> <p>İngiliz Muhipleri Cemiyeti: İngiliz mandasını savunurlar. Damat Ferit Paşa bu cemiyete üyedir.</p> <p>Wilson Prensipleri: ABD mandasını savunurlar. Halide Edip üyedir.</p> <p>Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti: İttihat Terakki ve Millî Mücadele karşıtıdırlar. Alemdar ve Peyamı Sabah gazetelerinin çıkmasında etkili olmuşlardır.</p>